

Årsmelding 2021

Forum for natur og friluftsliv Innlandet

Innhold

1. Innledning	2
2. Aktiviteten gjennom året	2
2.1 Temaer og saker	2
2.2 Arrangementer	3
2.4 Representasjon, nettverk, møter og befaringer	4
2.4 Annen deltakelse	5
2.5 Informasjon	6
3. Organisatorisk	6
3.1 Tilsluttede organisasjoner	7
3.2 Årsmøtet	7
3.3 Styret	8
3.4 Administrasjon	8
4. Økonomi	8
5. Årsmeldingen signeres av styrets medlemmer og sittende daglig leder (koordinator(er))	9

1. Innledning

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Innlandet er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjonene i fylket. Driften skal være i henhold til styringsdokument vedtatt sentralt:

- FNF skal være et forum for å fremme og styrke tilsluttede organisasjoners arbeid med natur- og friluftslivsfaglige saker
- FNF skal være en møteplass for samarbeid mellom organisasjonene, en arena for natur- og friluftslivsfaglig kompetansebygging i organisasjonene og være en del av et felles kompetansenettverk innen natur og friluftsliv mellom organisasjonene.

FNF Innlandet vedtok på årsmøtet 29. april 2020 en strategiplan 2020-2024 som definerer hva forumet skal være.

VISJON: Sikre at natur og friluftsliv i stor grad setter premissene for arealdisponeringer og samfunnsutvikling, og at frivilligheten får fortjent anerkjennelse som samfunnsbygger.

Det følger av strategiplan 2020-2024 at FNF Innlandet er et samarbeidsforum, der saker drøftes og eventuelle avgjørelser tas ved konsensus. Verdier som dialog, konsensus, kunnskap og engasjement danner grunnlag for arbeidet med å nå følgende målsetninger:

1. Sette naturverdier og friluftsliv på dagsorden i samfunnet
2. Ha god kontakt med myndighetene
3. Bygge gode nettverk mellom organisasjonene, med politikere og andre relevante aktører
4. Påvirke i relevante plan- og saksprosesser
5. Bygge kompetanse i organisasjonene

2. Aktiviteten gjennom året

Koronapandemien satte sitt preg på arbeidsformen i 2021 ved at mye av samlinger og møtepunkter ble flyttet over på digitale plattformer grunnet smittevern. Videre hjemmekontor av samme årsak. Digitale plattformer er et godt verktøy i et fylke med store reiseavstander, men har også sine begrensninger i nødvendig nettverksbygging og informasjonsformidling.

2.1 Temaer og saker

Overordnet er særlig følgende temaer prioritert i 2021:

- Arealpolitikk: Hytteutbygging, veiutbygging og villrein
- Energisaker: Vindkraft, vannkraft og vannforvaltning
- Friluftsliv, i tråd med partnerskapsavtalen med Innlandet fylkeskommune

For de nevnte temaer har koordinatorene tatt en rolle for å løfte problemstillinger og åpne diskusjoner utover enkeltsaker. Dette for å sette temaet på den politiske dagsorden i tråd med FNFs vedtatte visjon og målsetninger. Vurderingene er at FNF, sammen med etablerte nettverk og kontakt med andre interesseorganisasjoner, og flere store presseoppslag, har lyktes godt med dette i 2021. Særlig gjelder dette konsekvenser av hytteutbygging.

Overordnede planer (samfunn og areal) i kommuner og fylkeskommune er prioritert framfor enkeltsaker. Det er gjennom gode og åpne planprosesser at de ulike interessene som er i arealsaker kan synliggjøres, og det er fra dette at politikerne gjennom sin forvaltningsrolle må ta beslutning til det beste for samfunnet i et langsiktig perspektiv. Det er særlig før beslutning tas at FNF kan være samlende for den bredden av natur- og friluftslivsorganisasjoner som er tilsluttet.

For friluftsliv er partnerskapsavtalen med Innlandet fylkeskommune styrende for prioriteringer. Gjennom faste seksjons- og friluftslivsmøter drøftes prioriteringer. Koordinator sitter videre i prosjektgruppe for Dagsturhytteprosjektet. Proaktivt arbeid for flere friluftslivssøknader og prosess med Regionale friluftsråd Innlandet er prioritert.

Det ble også lagt ned arbeid i å synliggjøre organisasjonenes aktiviteter og politiske tema i Friluftslivets uke-21 (se egen prosjektrapport).

2.2 Arrangementer

- Webinar: «Dagsturhytta Innlandet», 25. mars. Formålet ved prosjektet, presentasjon av valgt hyttemodell, suksessfaktorer og kriterier når kommunene skal fastsette lokalisering. Koordinator ledet webinar og intervju samtaler med bidragsytere. Webinar ble strømmet og foreligger i opptak. Samarbeid med Innlandet fylkeskommune.
- Paneldebatt: «Hva er verdien av natur? E6 Lillehammer». Debatt med førstekandidatene fra Oppland valgkrets til Stortingsvalget. I kulturhuset Banken på Lillehammer, 14. april. Koordinator ledet debatt som ble strømmet og foreligger i opptak. Samarbeid med Lågendeltaets venner.
- Webinar: «Regionale vannforvaltningsplaner i Innlandet og Viken på høring – Hvordan kan natur – og friluftslivsorganisasjonene bidra?» Informasjon og drøfting, 19. april. Samarbeid med FNF Akershus, Oslo, Østfold og Buskerud.
- Webinar: Om hytteutbygging og fjellgrenser, 9. mars. Politikerinnlegg og diskusjon. Bidrag fra stortings- og fylkespolitikere fra Oppland: Støstad (AP), Hove (SP) og Velure (H). Samarbeid med Fjellgrensenettverket i Valdres.
- Seminar: «Barn i natur – naturlige barn – et seminar om barn og unges deltakelse friluftsliv» på Raufoss, 3. september. Koordinator var konferansier og ledet to fagsamtaler. Seminaret ble strømmet og foreligger i opptak. Samarbeid med festivalen Friluftsliv for alle.
- Seminar: Naturvernforbundets Vassdragstreff i Vågå 3.-5. september. FNF var medarrangør og koordinator bidro med foredrag.
- Seminar: Forskning i friluft på Hamar 1.-2. desember. Friluftsliv og høstingstradisjoner i 150 år. Koordinator ledet en seksjon og deltok selv i avsluttende paneldebatt «Framtidas friluftsliv mot FNs bærekraftsmål». Seminaret ble strømmet og foreligger i opptak. Samarbeid med Norsk friluftsliv og NJFF.

2.3 Uttalelser

Felles høringsuttalelser fra FNF Innlandet i 2021:

- Høring - Kjølberget vindkraftverk – Søknad om ny dispensasjon etter Sivilombudsmannen konkluderte at vindkraftverket var ulovlig bygget
- Høring - Regionale vannforvaltningsplaner for Viken og Innlandet 2022 - 2027
- Høring - Gull i grønne skoger - Tiltaksplan for skog- og tresektoren i Innlandet 2021-2024

- Høring - Röknölen vindkraftverk, Torsby kommun.

Få felles høringsuttalelser i 2021. Koordinatorene har i større grad bistått tilsluttende organisasjoner med uttalelser, men også klager på vedtak og kronikker. Disse følger av organisasjonenes egne årsmeldinger. Samtidig er det levert flere høringsuttalelser signert Nettverket for regional fjellgrense i Lillehammer, Ringsaker og Øyer, og Fjellgrensenettverket i Valdres. Erfaringen ved å samle interesser bredt mot et felles mål er gode.

Styret vedtok i sitt møte 7. oktober 2021 et "Styringsdokument om fellesuttalelser". Dette etter at saken hadde vært diskutert i flere styremøter. Formålet er å sikre alle organisasjonene som deltar i FNF-samarbeidet medvirkning og forsvarlig saksbehandling fram mot en eventuell fellesuttalelse. Dokumentet gir retningslinjer og skisserer en standard framdriftsplan med tilstrekkelig tid for prosessen fram mot avgivelse av fellesuttalelsen.

2.4 Representasjon, nettverk, møter og befaringer

Representasjon:

- Koordinator sitter i styret i Vassdragsforbundet for Mjøsa med tilløpselver
- Koordinator sitter i arbeidsgruppa for «Vannområde Glomma og grensevassdragene»
- Koordinator og styremedlem sitter i faglig rådgivende utvalg for forvaltning av Rondane og Dovre nasjonalparker
- Koordinator sitter i faglig rådgivende utvalg for Femundsmarka og Gutulia nasjonalpark
- Koordinator sitter i faglig rådgivende utvalg for Fulufjellet nasjonalpark
- Representant for organisasjon sitter som felles representant i faglig rådgivende utvalg for Langsua nasjonalpark
- Koordinator og representant for organisasjon sitter i faglig rådgivende utvalg for Jotunheimen nasjonalpark
- Koordinator og representant for organisasjon sitter i faglig rådgivende utvalg for Reinheimen nasjonalpark
- Koordinator sitter i faglig rådgivende utvalg for Dovrefjell nasjonalpark
- Koordinator sitter i styret og deltar i seminargruppa for festivalen «Friluftsliv for alle» på Raufoss
- Koordinator sitter i Naturvernforbundets Vassdragsvernråd

Nettverk:

- Nettverket for regional fjellgrense i Lillehammer, Ringsaker og Øyer
- Fjellgrensenettverket i Valdres
- Paraplyorganisasjoner for frivilligheten i Innlandet
- RV4-nettverket for bevaring av områder ved eventuell motorvegutbygging mellom Toten og Hadeland

Andre møter og samlinger:

- Telefonmøter med politikere og administrativt ansatte
- Faste seksjonsmøter idrett og friluftsliv Innlandet fylkeskommune
- Fordeling av spillemidler i Innlandet fylkeskommune

- Prosjektgruppemøter i Dagsturhytta Innlandet, prosjekt i regi av Innlandet fylkeskommune
- Framlegg og presentasjon for Utvalg kultur i Innlandet fylkeskommune
- Fagmøte med utmarksutvalget i Norges bonde- og småbrukarlag om hytteutbygging, arealkonflikter, og samarbeidspunkter
- Styremøte i Oppland bonde- og småbrukarlag, og lokallagsledere, med innlegg om hytteutbygging og arealkonflikter
- Møte med Interesseforeninga for Gausdal Nordfjell
- Møte med Gropmarkas Venner om bynære friluftsområder og forvaltninga av Lillehammerfjellet
- Møte med Høgskolen i Innlandet, Lillehammer, om fritidsboligbygging og kunnskapsstatus
- Møte med HHT om arbeid i FNF
- Møte med DNT forum Innlandet og fylkeskommunen
- Styremøte NJFF Hedmark om arbeidet i FNF
- Styremøte i NOF Hedmark om arbeidet i FNF
- Møter med paraplyorganisasjonene for frivilligheten i Innlandet (Idrettskretsen, VOFO, musikkrådet og Fellesrådet for funksjonshemmede).
- Møte med Ringsaker kommune om kommende planprosesser (revidering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel)
- Møte med Gausdal kommune om pågående planprosesser og kommunedelplan Skei
- Møte med Opplandsbenken, Stortingspolitikkerne, om RV4. I samarbeid med andre natur- og friluftsansjoner
- Møte med eierorganisasjonene nasjonalt (NJFF, DNT, Norsk friluftsliv og Friluftsrådenes landsforening) om arbeidet i FNF
- Møte med NJFF nasjonalt og fylkessekretærene i NJFF om arbeidet i FNF
- Strategisamling for FNF-koordinatorene i Bodø
- Regionsamling for koordinatorene og styrerepresentanter i FNF i Asker
- Interne fagsamlinger og nær ukentlige møter i regi av FNF nasjonalt

2.4 Annen deltakelse

- Webinar: Høringsmøte regionale vannforvaltningsplaner Innlandet og Viken, regi fylkeskommunene, 16. mars. «Hva er vassdragene våre?» Koordinator holdt innledningsappell.
- Paneldebatt: «Flomsikring i Gudbrandsdalslågen», 23. mars. Koordinator deltok i paneldebatt på fagdagen til Vassdragsforbundet for Mjøsa.
- Webinar: Høringsmøte, temamøte vannkraft, i regi av Innlandet og Viken fylkeskommuner, 14. april. «Hvordan nå miljømålene i regulerte vassdrag?» Koordinator holdt innlegg.
- Foredrag: «Arealpolitikk – hvordan få innflytelse?», 17. november. Koordinator holdt innlegg på årsmøtene i Fåberg, Øyer og Gausdal bonde- og småbrukarlag
- Paneldebatt: «Arealpolitikk – bruken av Innlandet – fritidsbruk eller beitebruk?». Koordinator deltok i paneldebatt under arrangement holdt av Oppland bonde- og småbrukarlag på Sødorp, Nord-fron kommune, 30. november.
- Forskningsbidrag: FNF Innlandet er invitert inn i referansegruppe til Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin søknad til Forskningsrådet «Increasing the sustainability of second home development in landscapes under pressure».

- Forskningsbidrag: FNF Innlandet er invitert inn i referansegruppe i FOU-prosjekt SABICAS. Arealbruk og naturbaserte løsninger i Gausa.

2.5 Informasjon

FNF Innlandet har i 2021 følgende presseoppslag:

Kronikker og leserinnlegg:

- «Politikerne danser med hyttemarkedet, men i utakt med demokratiet». Kronikk om hyttetutbygging i Nationen, Kommunal rapport, Gudbrandsdalsdagingen (GD), Hamar arbeiderblad (HA), Ringsaker blad (RB), Oppland arbeiderblad (OA) og Avisa Valdres.
- «De ser ikke skogen for bare tømmer». Kronikk om Statsforvalteren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune sin tiltaksplan for skog- og tresektoren. På trykk i Nationen, GD, HA, OA, Østlendingen, Arbeidets rett, Avisa Valdres og Hadeland.
- «Ønsket utvikling for Rondanes villrein er umulig uten bedre samarbeid». Kronikk på trykk GD, HA, Østlendingen, Arbeidets rett, Norddalen og Vigga.

Redaksjonelt:

- Aftenposten – Voldsom hytteutbygging skaper naturinngrep og konflikter. Bør vi lære av småbyene i Alpeene? Koordinator bidro i avissak 8. februar.
- NRK Innlandet: «Planlegger inngrep i naturperle for å skaffe vann til nye hytter». Koordinator bidro til intervju i nettsak og tv-sak på Dagsrevyen og distriktssending 25. februar.
- P4 – Kan hytteveksten fortsette? Koordinator intervjuet på radioen 5. april.
- NRK Innlandet: Snart kan du ta toptur med bil her på Tronfjell. Koordinator bidro til nettsak og tv-sak på distriktssendinga 24. september.
- Avisa Valdres – serien «Hytteparadokset». Koordinator bidro til intervju i redaksjonell sak om konsekvensutredninger 30. oktober. Koordinator bidro i tillegg med faglige innspill til flere andre artikler i serien.
- Ulike avissaker og annonser om aktiviteter i Friluftslivets uke-21.

Annet:

- NJFF Hedmarks medlemsblad – Hytteutbygging i villreinfjellets randsoner. Kronikk.
- Birdlife Hedmark medlemsblad – Kornkråka – Skogen er mer enn tømmer. Kronikk.

I tillegg har koordinatorene hjulpet tilsluttede organisasjoner med egne kronikker, leserinnlegg og pressemeldinger. Flere leserinnlegg og redaksjonelle saker har også kommet i regi av Nettverket for regional fjellgrense Lillehammer, Ringsaker og Øyer, og Fjellgrensenettverket i Valdres.

FNF Innlandet har ny hjemmeside, egen side på facebook og kanal på YouTube. Hjemmeside og facebook må brukes aktivt særlig for god intern kommunikasjon. Vi administrerer også facebook siden – Friluftsliv i Innlandet, hvor saker legges ut jevnlig.

3. Organisatorisk

De to tidligere fylkeslagene, Forum for natur og friluftsliv Hedmark og Oppland (FNF), ble slått sammen til FNF Innlandet under årsmøte 29. april 2020. Dette var i tråd med føringer fra styret i FNF sentralt om å følge regionreformen og de gjeldende fylkesgrenser.

3.1 Tilsluttede organisasjoner

Følgende 18 organisasjoner er tilsluttet FNF Innlandet:

- Norges Jeger- og Fiskerforbund -Oppland
- Norges Jeger- og Fiskerforbund -Hedmark
- Naturvernforbundet i Oppland*
- Naturvernforbundet i Hedmark*
- DNT Gjøvik og omegn
- Hamar og Hedemarken Turistforening (HHT)
- DNT Valdres
- DNT Hadeland
- DNT Finnskogen og omegn
- DNT Odal
- Innlandet orienteringskrets
- Vestoppland Krets -Norges Speiderforbund
- Gudbrandsdal Krets -Norges Speiderforbund
- Hedmark Krets -Norges Speiderforbund
- Norsk Ornitologisk Forening -Oppland**
- Norsk Ornitologisk Forening -Hedmark**
- Norges Turmarsjforbund
- Syklistenes Landsforening avd. Hamar
- Gudbrandsdal sportsfiskeforening (GSFF)

**Fylkeslagene til Naturvernforbundet ble slått sammen til Naturvernforbundet Innlandet under deres årsmøte mai 2021.*

***NOF endret navn til Birdlife Hedmark og Birdlife Oppland under deres årsmøter 2021.*

3.2 Årsmøtet

Årsmøtet i FNF Innlandet ble avholdt 23. mars 2021 digitalt på plattformen Microsoft teams med 20 deltakere. Følgende saker stod på sakslista:

Sak 1: Åpning

- Valg av ordstyrer/dirigent.
- Godkjenne innkalling og dagsorden.
- Valg av referent.
- Valg av protokollunderskrivere.

Sak 2: Godkjenning av årsmelding 2020

Sak 3: Godkjenning av årsregnskap 2020

Sak 4: Strategisk plan 2020-2024 og Årsplan 2021

Sak 5: Budsjett 2021

Sak 6: Valg av styre

Sak 7: Tilslutning nye organisasjoner

Følgende organisasjoner var representert på årsmøtet: NJFF Oppland, NJFF Hedmark, Naturvernforbundet i Oppland, Naturvernforbundet i Hedmark, DNT Gjøvik og Omegn, Hamar og Hedemarken Turistforening (HHT), DNT Valdres, DNT Odal, Hedmark Krets - Norges Speiderforbund og NOF Hedmark. I tillegg deltok Kari Nilssen, seksjonssjef idrett og friluftsliv i Innlandet fylkeskommune, Ole Lilleås - daglig leder FNF nasjonalt, og Morten Aas, Linda Williamsen, Ole Morten Fossli – koordinatorene i FNF.

3.3 Styret

FNF Innlandet har i 2021 hatt følgende styre, valgt av årsmøte:

- Styreleder: Trond Vatn, DNT Valdres
Varamedlem: Gunn Marit Lindmoen, DNT Finnskogen
- Nestleder: Tormod Pedersen, NJFF Oppland
Varamedlem: Kjetil Hagen, NJFF Hedmark
- Styremedlem: Jan-Rune Samuelsen, Naturvernforbundet Innlandet
Varamedlem: Hege Fjeldseth, Naturvernforbundet Innlandet
- Styremedlem: Ingvild Skirbekk Sagmoen, Hedmark krets av Norges speiderforbund
Varamedlem: Eli-Brit Ytterstad Holen, Gudbrandsdal krets av Norges speiderforbund
- Styremedlem: Bjørn Roar Løkken, NOF Oppland
Varamedlem: Per Nøkleby, NOF Hedmark

Valgkomité 2021 bestod av Lise Lundby, DNT Gjøvik, Tore Grønlien, NJFF Oppland og Ole Midthun, Naturvernforbundet Hedmark. Kjønnsbalanse i styret tilstrebes, og er ønsket. Det ble gjennom året avholdt fire styremøter i FNF Innlandet hvorav et fysisk møte og tre digitale møter.

3.4 Administrasjon

Morten Aas er ansatt som koordinatorene i 100 % stilling og Ole Morten Fossli i 50 % stilling. I deler av 2021 har Linda Williamsen vært vikar i 50 % stilling. Arbeidsgiveransvaret ligger til FNF nasjonalt. Aas har i 2021 vært vararepresentant for FNF Naturvitere.

4. Økonomi

Lønn til koordinatorene dekkes av FNF nasjonalt. Innlandet fylkeskommune bidro med kr 228 000,- i tilskudd i henhold til inngått partnerskapsavtale for 2020-2021. FNF nasjonalt med tilskudd på kr 80 000,-. Norsk friluftsliv bidro med tilskudd på kr 29 178,- til gjennomføring av Friluftslivets uke.

Regnskapet for 2021 viser et overskudd på kr 117 574,-. I fjor viste tilsvarende regnskap et underskudd på kr 12894,-.

I både regnskapsåret 2021 og 2020 har koronapandemien ført til reduserte reise- og arrangementskostnader opp mot et normalt driftsår. Årsaken til at et underskudd i regnskapet for 2020 er snudd til et overskudd i regnskapet for 2021 skyldes i det vesentlige at kontingenten som FNF Innlandet betaler til FNF nasjonalt er redusert med samlet kr 50 000,-. Samtidig har FNF

Innlandet fått et tilskudd på kr 80 000,- fra FNF nasjonalt for styrking av egenkapitalen. FNF Innlandet har nå en egenkapital som sikrer forsvarlig drift og som er i tråd med retningslinjer fra FNF nasjonalt.

5. Årsrapporten signeres av styrets medlemmer og sittende daglig leder (koordinator(er))

Legg gjerne signert økonomirapport og evt budsjettet inn i bakerst, slik at det blir en samlet rapport.

